

Danmarks opdaterede landerapport til Migrationsudvalgets møde den 18. – 19. oktober 2004.

Den danske landerapport er en opdatering af Danmarks landerapport til Migrationsudvalget den 26. – 27. april 2004.

1. Asyl og indvandring.

1.1. Nye tal på asyl- og indvandringsområdet.

Tallene for 2004 er opgjort frem til udgangen af august.

I 2004 er antallet af personer, der har søgt om asyl, faldet yderligere i forhold til de foregående år. Bruttoansøgerantallet har været i alt 2.184 svarende til i gennemsnit 273 ansøgere pr. måned mod i gennemsnit 383 ansøgere pr. måned i 2003.

De største grupper fordelt på nationalitet er Serbien og Montenegro, Afghanistan, Irak, Somalia, Rusland og statsløse palæstinensere.

Antallet af meddelte opholdstilladelser på asylområdet er i 2004 i alt 995. Dette tal omfatter alle typer sager og alle myndigheder på asylområdet. Anerkendelsesprocenten i Udlændingestyrelsen (1.instans) er i 2004 10% mod 22% i 2003.

Antallet af familiesammenføringsansøgninger har været i alt 3.805, svarende til et gennemsnit på 476 ansøgninger pr. måned.

I 2003 var det månedlige gennemsnitlige ansøgertal for familiesammenføringer 543.

Antallet af meddelte opholdstilladelser på familiesammenføringsområdet har været 2.757. Det svarer til et månedligt gennemsnit på 345, hvor det månedlige gennemsnit i 2004 var 399.

1.2. Lovændringer på asyl- og indvandringsområdet.

Ændring af reglerne om meddelelse af opholdstilladelse på grundlag af beskæftigelse som følge af EU-udvidelsen den 1. maj 2004.

Den 20. april 2004 vedtog Folketinget lovforslag nr. L 157 om ændring af udlændingeloven. Loven trådte i kraft den 1. maj 2004.

Loven indebærer ændring af udlændingeloven som følge af EU-udvidelsen den 1. maj 2004, hvor ti nye lande blev medlemmer af Den Europæiske Union. Statsborgere i Cypern og Malta er herefter i samme udstrækning som statsborgere i de oprindelige EU-lande berettiget til at bo og udøve lønnet arbejde i Danmark. For så vidt angår estiske, lettiske, litauiske, polske, slovakiske, slovenske, tjekkiske og ungarske statsborgeres adgang til det danske arbejdsmarked åbner tiltrædelsestraktaten mulighed for, at Danmark kan indføre en særlig overgangsordning. På den baggrund er der ved lovændringen indført en særlig overgangsordning, hvorefter arbejdstagere fra Estland, Letland, Litauen, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn kan opnå opholdstilladelse, hvis den pågældende har indgået aftale eller fået tilbud om ordinær fuldtidsansættelse her i landet på overenskomstmæssige eller på anden måde sædvanlige vilkår hos en arbejdsgiver. Der er herudover fortsat mulighed for at få opholdstilladelse på grundlag af beskæftigelse efter de regler, der gælder for tredjelandstatsborgere.

Statsborgere i de nye EU-lande kan opholde sig i Danmark i en jobsøgningsperiode på op til seks måneder, ligesom statsborgere i de oprindelige EU-lande kan. Arbejdssøgende skal i jobsøgningsperioden forsørge sig selv, således at grundlaget for opholdsretten bortfalder, hvis de pågældende søger om hjælp til forsørgelse.

En meddelt opholds- og arbejdstilladelse vil som udgangspunkt blive inddraget eller nægtet forlænget, hvis arbejdstageren mister det arbejde, der danner grundlag for tilladelsen.

Ændring af reglerne om familiesammenføring med børn, skærpelse af betingelserne for opholdstilladelse til udenlandske forkyndere, begrænsning af adgangen til ægtefællesammenføring for personer, der er dømt for vold mod en ægtefælle eller samlever, m.v.

Den 2. juni 2004 vedtog Folketinget lovforslag nr. L 171 om ændring af udlændingeloven. Loven trådte i kraft den 1. juli 2004.

Lovændringen indebærer

- indførelse af en 10 års karenperiode for ægtefællesammenføring, når den herboende ægtefælle er dømt for vold eller anden form for personfarlig kriminalitet mod en ægtefælle eller samlever,
- indførelse af en 10 års karenperiode for familiesammenføring med børn, når den herboende person eller dennes ægtefælle eller samlever er idømt frihedsstraf for seksuelle overgreb eller anden personfarlig kriminalitet mod mindreårige børn,

- at der som udgangspunkt skal gives afslag på ægtefællesammenføring, når ansøgningen er indgivet samtidig med en ansøgning fra den udenlandske ægtefælles barn om familiesammenføring, hvorpå der gives afslag med henvisning til, at den herboende person inden for de seneste 10 år er idømt frihedsstraf for seksuelle overgreb eller anden personfarlig kriminalitet mod mindreårige børn,
- en begrænsning i adgangen til familiesammenføring med mindreårige børn med henblik på at begrænse antallet af genopdragsrejser, herunder ved en nedsættelse af aldersgrænsen for mindreårige børns krav på familiesammenføring fra 18 år til 15 år, indførelse af et krav om en sådan tilknytning til Danmark, at der er grundlag for en vellykket integration her i landet i de tilfælde, hvor én af forældrene fortsat er bosiddende i hjemlandet, ligesom kravet på familiesammenføring er begrænset ved bortfald af tidligere opholdstilladelse til tilfælde, hvor barnets tarv taler derfor, og der er indført mulighed for at give afslag på familiesammenføring af børn af hensyn til barnets tarv,
- at kommunerne kan afgive udtalelser til Udlændingestyrelsen om forhold, som kommunen skønner vil være af betydning for, om en udlændings opholdstilladelse skal nægtes forlænget eller inddrages, eller for spørgsmålet om meddelelse af tidsubegrænset opholdstilladelse, uden samtykke fra den pågældende udlænding eller en eventuel herboende reference,
- en skærpelse af reglerne om opholdstilladelse til udenlandske religiøse forkyndere m.v., herunder ved indførelse af krav om selvforsørgelse for udenlandske religiøse forkyndere m.v. og deres familie som betingelse for opholdstilladelse, om dokumentation for relevant baggrund og/eller uddannelse og om tilknytning til et trossamfund i Danmark, ligesom der er indført mulighed for inddragelse af opholdstilladelse ved dom for strafbare ytringer m.v. samt en form for værdighedskrav som betingelse for opholdstilladelse som forkynder m.v.,
- en stramning af reglerne om udlændinge på tålt ophold,
- en skærpet kriminalisering af bistand til ulovligt ophold,
- en udvidelse af adgangen til i en række tilfælde at standse sagsbehandlingen, når ansøgeren er forsvundet, herunder i forbindelse med behandling af førstegangsansøgninger om humanitær opholdstilladelse m.v., og
- at der ikke automatisk er opsættende virkning ved klager over afslag på forlængelse af bl.a. praktikanter opholdstilladelse, når denne efter fast praksis ikke kan forlænges yderligere.

Ændrede visumbetingelser, udvisning ved dom for ulovlig tvang i forbindelse med indgåelse af ægteskab, børnebortførelse eller menneskehandel samt afskæring af kontante ydelser til asylansøgere i åbenbart grundløs-hasteproceduren m.v.

Den 2. juni 2004 vedtog Folketinget lovforslag nr. L 223 om ændring af udlændingeloven. Loven trådte i kraft den 1. oktober 2004.

Lovændringen indebærer, at

- udlændinge fra lande, hvorfra Danmark oplever nogen indvandring, får større mulighed for at få visum. Dette sker ved, at den herboende person, som udlændingen gerne vil besøge, kan stille økonomisk sikkerhed, således at det forhold, at den herboende er villig til at stille økonomisk sikkerhed, indgår ved vurderingen af immigrationsrisikoen. Den meget strenge visumpraksis over for udlændinge fra lande, hvorfra der kommer mange asylansøgere, fastholdes, og en ansøger fra et sådant land kan derfor ikke få visum mod økonomisk sikkerhedsstillelse.
- beløbet forfalder til betaling, hvis udlændingen misbruger visummet. Dette gælder f.eks., hvis udlændingen ikke udrejser til tiden eller ansøger om opholdstilladelse. Konsekvensen for udlændingen er, at han eller hun som udgangspunkt ikke kan få visum igen i 5 år.
- Udenrigsministeriets rolle er styrket. Det er således bl.a. præciseret, at de danske repræsentationer i hver enkelt sag konkret skal vurdere, om visumansøgeren vil vende tilbage eller ej. Hvis der ikke er en begrundet formodning for, at visumansøgeren bliver i Schengenområdet, skal repræsentationen selv udstede visum, dvs. uden at sende sagen til Udlændingestyrelsen.
- udvisningsreglerne er skærpet. Princippet i udlændingelovens regler om udvisning er: Jo grovere en forbrydelse, desto større adgang til udvisning. De groveste former for kriminalitet kan derfor medføre udvisning, uanset hvor længe udlændingen har været i Danmark, og uanset om udlændingen har opholdstilladelse som flygtning. Lovændringen betyder, at denne særlige adgang til udvisning er udvidet til også at omfatte tilfælde, hvor en udlænding er dømt for ulovlig tvang i forbindelse med indgåelse af ægteskab, for børnebortførelse eller for menneskehandel.
- asylansøgere, som får deres ansøgning behandlet efter den særlige åbenbart grundløs-hasteprocedure – fordi der er en meget stærk formodning for, at de ikke opfylder betingelserne for at få asyl – og som bor et sted, hvor der er en gratis bospisningsordning, ikke får udbetalt nogen form for kontante ydelser.

Skærpelse af straffniveauet m.v. for ulovlig beskæftigelse af udlændinge

Den 4. juni 2004 vedtog Folketinget lovforslag nr. L 217 om ændring af udlændingeloven. Loven er trådt i kraft.

Lovændringen indebærer, at strafferammen for beskæftigelse af en udlænding uden fornøden arbejdstilladelse eller i strid med de for arbejdstilladelsen fastsatte betingelser er udvidet til bøde eller fængsel indtil 2 år, hvor der tidligere maksimalt kunne idømmes fængsel indtil 1 år.

Lovændringen indebærer endvidere en udvidelse af de tilfælde, hvor der foreligger skærpende omstændigheder, således at det fremover skal anses for en skærpende omstændighed, at lovovertrædelsen er begået forsætligt, at der ved overtrædelsen er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, *eller at* udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet. Hidtil har det været en betingelse, at overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, *og* at der ved overtrædelsen er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre.

Ændring af reglerne om erhvervelse af dansk indfødsret ved erklæring samt indførelse af en ny bestemmelse om frakendelse af dansk indfødsret

Den 15. april 2004 vedtog Folketinget lovforslag nr. L 138 om ændring af indfødsretsloven.

Lovændringen indebærer, at indfødsretsloven er blevet ændret, således at muligheden for at afgive erklæring om erhvervelse af dansk indfødsret er begrænset til kun at gælde for statsborgere i de øvrige nordiske lande samt tidligere danske statsborgere. Denne ændring træder i kraft den 1. juli 2004. Endvidere indebærer lovændringen mulighed for at frakende personer, der er dømt for alvorlig samfundsfarlig kriminalitet, deres danske indfødsret, medmindre de herved bliver statsløse. Denne ændring trådte i kraft den 7. maj 2004 og gælder for handlinger begået efter ikrafttrædelsen.

1.3. Kommende lovinitiativer

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven (Tilslutning til Eurodacforordningen og Dublinforordningen på mellemstatsligt grundlag m.v.)

Lovforslaget, der forventes fremsat i oktober 2004, skal sikre, at Danmark på mellemstatsligt grundlag kan tilknytte sig Eurodacforordningen om oprettelse af et fælles fingeraftryksregister med henblik på en effektiv anvendelse af Dublinkonventionen (nu Dublinforordningen) og Dublinforordningen om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning, der indgives i en medlemsstat.

1.4. Andre initiativer

Højtuddannede IT-specialister igen optaget på Jobkort-ordningen

I sommeren 2002 blev der indført en særlig Jobkort-ordning, således at der gælder en særlig hurtig og smidig ordning for udlændinge, der søger om opholdstilladelse i Danmark med henblik på at arbejde inden for beskæftigelsesområder, hvor der er generel mangel på særlig kvalificeret arbejdskraft. Disse beskæftigelsesområder er optaget på den såkaldte positivliste. Formålet med Jobkort-ordningen er at bidrage til, at Danmark – i konkurrence med navnlig USA og de øvrige EU-lande – kan tiltrække særlig kvalificeret arbejdskraft, ikke mindst inde for de højteknologiske områder af erhvervslivet.

IT-specialister var omfattet af Jobkort-ordningen indtil juli 2003, hvor de på baggrund af oplysninger om beskæftigelsessituationen blev taget af positivlisten.

Integrationsministeriet finder fortsat ikke, at IT-specialister generelt bør være omfattet af Jobkort-ordningen, men integrationsministeren har drøftet med de relevante organisationer på arbejdsmarkedet, om der var behov for, at visse særlige grupper af specialiserede IT-medarbejdere på ny skulle omfattes af ordningen. Det er på baggrund af disse drøftelser besluttet, at højtuddannede IT-specialister igen – pr. 15. juni 2004 – skal være omfattet af Jobkort-ordningen.

Trepartsaftale mellem Danmark, Afghanistan og UNHCR

Danmark forhandler om indgåelse af en trepartsaftale om hjemsendelser til Afghanistan med de afghanske myndigheder og UNHCR. En delegation med deltagere fra Integrationsministeriet, Udenrigsministeriet og Udlændingestyrelsen har deltaget i drøftelser i Kabul med de afghanske myndigheder og UNHCR. Der er fortsat enkelte udestående forhandlingspunkter, som skal afklares, før trepartsaf-talen kan forventes underskrevet.

Der opholder sig i Danmark omkring 210 statsborgere fra Afghanistan, der har fået endeligt afslag på ansøgning om opholdstilladelse, og som er i udsendelsesposition.

Aktstykke vedrørende økonomisk støtte til irakiske statsborgere, som udrejser

frivilligt

I foråret 2003 blev der indført en særlig støtteordning med henblik på at yde økonomisk støtte til irakiske statsborgere i forbindelse med frivillig hjemrejse til Irak. Støtteordningen omfatter irakiske asylansøgere med ophold her i landet pr. 1. april 2003, som ansøgte om at deltage i ordningen inden for nærmere fastsatte tidsfrister.

De frivillige tilbagerejser til Irak i medfør af den særlige støtteordning, hvorefter afviste asylansøgere kan ydes en økonomisk støtte på kr. 18.000 pr. voksen og kr. 6.000 pr. barn ved frivillig udrejse, har i en kortere periode i foråret 2004 været indstillet midlertidigt på grund af den tilspidsede situation i Irak. Den 11. maj 2004 blev udrejserne imidlertid genoptaget. I alt 324 personer er udrejst i medfør af ordningen pr. 7. september 2004.

Der opholder sig i Danmark omkring 520 statsborgere fra Irak, der har fået endeligt afslag på ansøgning om opholdstilladelse, og som er i udsendelsesposition.

2. Integrationsområdet.

2.1. Initiativer på integrationsområdet.

Der er siden april 2004 sat en række nye initiativer i gang på forskellige områder. Den danske regering har fortsat stor fokus på integration på arbejdsmarkedet, hvorfor indsatsen her fortsættes, udvikles og suppleres med nye initiativer. Endvidere har man iværksat en strategi mod ghettoisering. Endelig er man i gang med særlige initiativer på repatrieringsområdet, som jo ikke kan kaldes integration, men som heller ikke hører naturligt hjemme et andet sted, hvorfor det behandles her.

Ghettostrategi.

For at styrke indsatsen mod ghettoisering har den danske regering udarbejdet en handlingsplan mod ghettoisering.

Det er regeringens mål, at de vedvarende ghettoiseringstendenser skal bremses, og at problemerne i ghettoområderne skal afhjælpes. Ghettoisering indebærer udvikling af områder, der er fysisk, socialt, kulturelt og økonomisk afsondrede fra det øvrige samfund. Hertil kommer, at ghettoisering udgør en alvorlig barriere for integrationen – særligt i områder, hvor hovedparten af borgerne er arbejdsløse indvandrere og efterkommere, hvor der er mange sociale problemer, og hvor der stort set ikke er nogen kontakt til det omkringliggende samfund.

Omdrejningspunktet for regeringens strategi mod ghettoisering er følgende tre centrale instrumenter:

1. En ny model for anvisning af almene boliger, der blandt andet giver kommunerne mulighed for at afvise boligsøgende kontanthjælpsmodtagere, hvis tildelingen af en bolig vil forøge belastningen i den pågældende boligafdeling.
2. Etablering af en programbestyrelse bestående af repræsentanter fra den almene boligsektor, erhvervsliv og kommuner. Programbestyrelsen skal følge udviklin-

gen i områderne og strategiens gennemførelse, ligesom den løbende skal vurdere behovet for dispensationer, forsøg og nye initiativer.

3. En række specifikke integrationsinitiativer vedrørende en særlig indsats for kriminalitetsforebyggelse, lektiehjælp, frivillighedsarbejde m.m. i de mest udsatte boligområder. Hertil kommer øget fokus på positive erfaringer fra skoler i de pågældende områder.

Opprioriteringen af området afspejler sig også i, at man har valgt organisatorisk at oprette et 3. integrationskontor, der varetager sekretariatsbetjeningen af programbestyrelsen, og i øvrigt er ansvarlig for indsatsen mod ghettoisering.

Praktikpladskampagne

Integrationsministeriet har igangsat en kampagne – ”100 dage 100 praktikpladser” der har til formål at skaffe mindst 100 praktikpladser til unge med anden etnisk baggrund end dansk på 100 dage. Kampagnen består af en række delelementer på nationalt og lokalt niveau.

Gennem kampagnen skabes der opmærksomhed hos arbejdsgiverne om nødvendigheden af at fremskaffe flere praktikpladser til unge med anden etnisk baggrund med udgangspunkt i arbejdsgivernes perspektiv. Samtidig iværksættes der en indsats for at styrke de unges egne kompetencer i arbejdet med at sikre sig en praktikplads.

Kampagnen er tilrettelagt i dialog med arbejdsmarkedets parter, virksomheder og undervisningsinstitutioner.

Den landsdækkende kampagne har til formål at gøre virksomhedsejerne navnlig i små og mellemstore virksomheder mere positive over for at modtage praktikanter med anden etnisk baggrund end dansk. Kampagnen består f.eks. af annoncer i relevante fagblade og plakater i det offentlige rum samt informationsmateriale til virksomhedsejere. Integrationsministeren har derudover bl.a. sendt et brev til 12.000 godkendte praktikvirksomheder med en personlig opfordring til virksomhederne om at indgå en uddannelsesaftale med en elev med anden etnisk baggrund end dansk.

Kampagnen blev igangsat i august 2004 og løber frem til november 2004. De 100 praktikpladser er allerede fundet, men man mangler derimod elever. Ministeriet har derfor bl.a. indgået et samarbejde med Rådet for Etniske Minoriteter, der vil tage kontakt til samtlige ca. 70 kommunale integrationsråd og anmode dem om, at gøre en indsats i kommunerne for at finde elever til praktikpladserne.

Repatriering.

Repatriering er et område, der med al sandsynlighed vil komme til at fylde mere i den kommende tid – og som forventes at blive sammenkoblet med initiativer om

modtagelse og reintegration i oprindelseslande, en indsats i nærområderne mv. Udover den permanente indsats for frivillig repatriering for anerkendte flygtningen i medfør af repatrieringsloven har Integrationsministeriet iværksat forskellige repatrieringsordninger for afviste asylansøgere, senest for irakere. Endvidere er der sat en proces i gang om yderligere udbygning af indsatsen på ovennævnte områder.

Særlig repatrieringsindsats for irakere, herunder afviste asylansøgere.

Dansk Røde Kors og Care4You har - med støtte fra Integrationsministeriet - siden januar måned gennemført informationsmøder, workshops og personlige rådgivningssamtaler over for de irakiske asylansøgere. Emnerne er f.eks. at starte forretning, pc-kørekort, kursus for lærere, cv-skrivning m.v. Tilsvarende varetager Dansk Flygtningehjælp (med støtte fra regeringen) rådgivningsindsatsen for irakiske flygtninge med opholdstilladelse. Organisationerne arbejder også sammen om et fælles nyhedsbrev til irakerne.

2.2. Lovændringer på integrationsområdet.

Der er ikke sket lovændringer på integrationsområdet eller dansk uddannelsesområdet siden april 2004, men en lovændring er pt. under udarbejdelse.

Med henblik på at styrke integrationsindsatsen for udvalgte grupper af flygtninge og indvandrere har integrationsministeren til hensigt i den kommende folketingsamling at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. integrationsloven og udlændingeloven, som vil indeholde følgende hovedelementer:

1. Styrkelse af familiesammenførte udlændinges dansktilegnelse. Forslagene skal bidrage til, at alle selvforsørgende familiesammenførte udlændinge omfattet af integrationsloven gennemfører deres danskuddannelse målrettet og systematisk.
2. Fremrykket og intensiveret danskuddannelse for spontanflygtninge, der har fået opholdstilladelse. Forslagene skal bidrage til, at den venteperiode på 2 - 3 måneder, der typisk går fra en flygtning indkvarteret på et asylcenter, og som meddeles opholdstilladelse, kan påbegynde sin danskuddannelse efter kommunens overtagelse af integrationsansvaret for den pågældende, bruges konstruktivt til styrket danskindlæring.
3. Nye udvælgelseskriterier, styrket integrationsindsats for kvoteflygtninge samt nye forretningsgange ved tilrettelæggelse af kvotearbejdet. Forslagene bygger på en redegørelse fra Integrationsministeriets arbejdsgruppe vedrørende kvoteflygtninge afgivet i juni 2004.

3. Arbejdsmarkedet

Der er desværre ikke statistik for 2004 på indvandrere og efterkommeres tilknytning til arbejdsmarkedet endnu, hvorfor nedenstående tal vedrører 2003.

Arbejdsmarkedstilknytning fordelt på grupper af oprindelseslande.

Tabel 3.1 nedenfor viser, hvor stor en andel af de 16-64-årige indvandrere og efterkommere, som var i Danmark den 1. januar 2003, der var henholdsvis beskæftigede, arbejdsløse eller helt stod uden for arbejdsmarkedet. Til sammenligning er tilsvarende oplysninger angivet for danskere.

	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Indvandrere og efterkommere i alt	Danskere
Beskæftigede	61.910	92.917	154.827	2.482.037
Arbejdsløse	3.401	12.251	15.652	103.163
Uden for arbejdsstyrken	33.082	94.400	127.482	629.241
Personer i alt	98.393	199.568	297.961	3.214.441
Erhvervsfrekvens	66 %	53 %	57 %	80 %
Beskæftigelsesfrekvens	63 %	47 %	52 %	77 %
Arbejdsløshed	5 %	12 %	9 %	4 %

Kilde: Integrationsministeriets udlændingedatabase i Danmarks Statistik, Udd6b, og Danmarks Statistik, Statistiske Efterretninger - Arbejdsmarked, 2004:23.

Af tabellen ses det, at der den 1. januar 2003 var i alt 297.961 indvandrere og efterkommere i alderen 16-64 år i Danmark. Heraf stod 170.479 til rådighed for arbejdsmarkedet. De resterende 127.482 var til gengæld uden for arbejdsmarkedet. Dette svarer til, at 57 pct. af alle indvandrere og efterkommere i alderen 16-64 år stod til rådighed for arbejdsmarkedet.

Erhvervsfrekvensen, som angiver hvor stor en andel af en gruppe, der står til rådighed for arbejdsmarkedet, er højest blandt de indvandrere og efterkommere, som kommer fra vestlige lande. Heraf stod 66 pct. til rådighed for arbejdsmarkedet den 1. januar 2003. Derimod stod kun 53 pct. af alle indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande på samme tidspunkt til rådighed for arbejdsmarkedet, mens 80 pct. af alle danskere stod til rådighed for arbejdsmarkedet på samme tidspunkt.

Ud af den samlede gruppe indvandrere og efterkommere, der den 1. januar 2003 stod til rådighed for arbejdsmarkedet, var 9 pct. uden beskæftigelse. Her er det ligeledes gruppen af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der har den højeste ledighed. Således var arbejdsløsheden blandt indvandrere og efterkommere fra vestlige lande 5 pct., mens arbejdsløsheden blandt indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande på samme opfølgningstidspunkt var 12 pct. Blandt danskere var arbejdsløsheden på samme tidspunkt på 4 pct. Set i forhold til arbejdsløsheden året før, dvs. den 1. januar 2002, er arbejdsløsheden i 2003

uændret for indvandrere og efterkommere fra både vestlige og ikke-vestlige lande samt for danskere.

Beskæftigelsesfrekvensen giver et billede af, hvor stor en andel af en samlet befolkningsgruppe, som på et givet tidspunkt er i beskæftigelse.

Beskæftigelsesfrekvensen blandt indvandrere og efterkommere samt danskere fremgår af tabel 6.1 ovenfor. Her ses det, at 63 ud af hver 100 indvandrere og efterkommer fra vestlige lande var i beskæftigelse den 1. januar 2003, mens det tilsvarende gjaldt 47 ud af hver 100 indvandrere og efterkommer fra ikke-vestlige lande. Blandt danskere var beskæftigelsesfrekvensen 77 pct. på samme tidspunkt. Dette svarer til et fald på et procentpoint blandt indvandrere og efterkommere fra vestlige lande, mens beskæftigelsesfrekvensen blandt indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande er uændret i forhold til 1. januar 2002. Blandt 16-64 årige danskere er beskæftigelsesfrekvensen faldet med et procentpoint i forhold til 1. januar 2002.

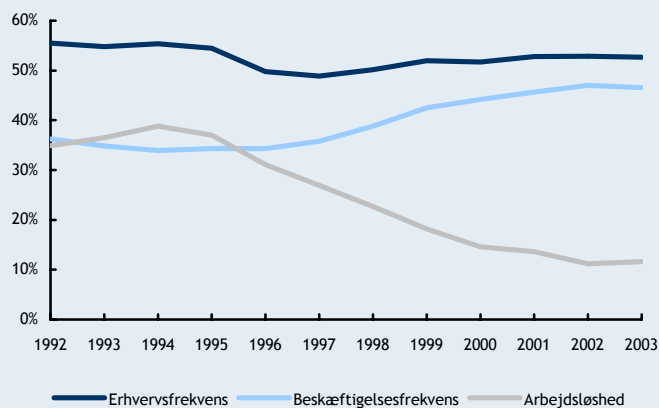
Af tabel 6.1 ses det således, at der er stor forskel på arbejdstilknytningen blandt de to grupper af indvandrere og efterkommere i Danmark. Ligeledes fremgår det tydeligt, at arbejdsmarkedstilknytningen blandt danskere er væsentlig større end blandt indvandrere og efterkommere.

Indvandrere og efterkommere fra Somalia, Afghanistan, Irak og Libanon har den laveste beskæftigelse blandt de udvalgte lande. Således er kun 24-38 pct. af mændene fra disse lande og 10-15 pct. af kvinderne i beskæftigelse. For de øvrige udvalgte lande er beskæftigelsen bedre, idet beskæftigelsesfrekvensen ligger mellem 53 og 69 pct. for mændene og mellem 34 og 50 pct. for kvinderne. Den højeste beskæftigelsesfrekvens findes blandt indvandrere og efterkommere fra Sri Lanka, Tyrkiet og Jugoslavien. Dette kan hænge sammen med, at netop disse grupper af indvandrere og efterkommere har været i Danmark i længere tid. Nogle har således allerede fundet fodfæste på arbejdsmarkedet, og de, der måtte være kommet hertil senere, har måske allerede et netværk i Danmark, som kan hjælpe dem med at finde vej til arbejdsmarkedet.

Arbejdsmarkedstilknytning over tid.

Figur 3.2 viser udviklingen i arbejdsmarkedstilknytningen blandt indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande i perioden 1992-2003.

Figur 3.2: Udviklingen i arbejdsmarkedstilknytningen for 16-64-årige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande pr. 1. januar 1992-2003

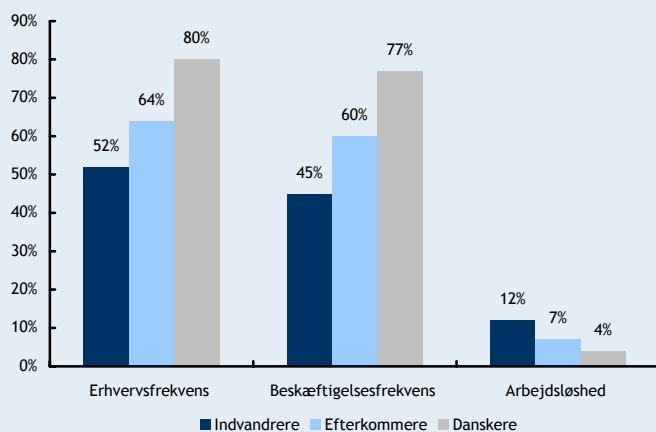

Kilde: Integrationsministeriets udlændingedatabase i Danmarks Statistik, Udd27 og Udd6b.

Arbejdsmarkedstilknytning fordelt på generationer og køn.

Der er stor forskel på arbejdsmarkedstilknytningen mellem første generationsindvandrere og efterkommere, som er født og opvokset i Danmark. Dette kan ses af figur 3.3, der alene omfatter indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande.

Figur 3.3: Arbejdsmarkedstilknytning for 16-64-årige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande fordelt på herkomst samt danskere pr. 1. januar 2003

Kilde: Integrationsministeriets udlændingedatabase i Danmarks Statistik, Udd6b, og Danmarks Statistik, Statistiske Efterretninger - Arbejdsmarked, 2004:23.

Som det tydeligt fremgår af figuren, står efterkommere fra ikke-vestlige lande i højere grad end indvandrere fra ikke-vestlige lande til rådighed for arbejdsmarkedet, idet erhvervsfrekvensen er højere blandt efterkommerne. Det fremgår ligeledes, at beskæftigelsesfrekvensen er markant højere blandt efterkommere end blandt indvandrere. Beskæftigelsen blandt efterkommere er dog ikke så høj som blandt danskere. Dette kan dog hænge sammen med, at gennemsnitsalderen blandt efterkommere er forholdsvis lav i forhold til gennemsnitsalderen blandt danskere.

Der er ligeledes stor forskel på arbejdsmarkedstilknytningen mellem mænd og kvinder blandt indvandrere og efterkommere fra vestlige og ikke-vestlige lande

Blandt indvandrere fra vestlige lande stod 70 pct. af de 16-64-årige mænd til rådighed for det danske arbejdsmarked den 1. januar 2003. Blandt kvinder fra vestlige lande stod 61 pct. til rådighed. Der var således en forskel på 9 procentpoint mellem mænd og kvinder fra vestlige lande.

Der er ligeledes stor forskel på, hvor stor en andel der er i beskæftigelse blandt mandlige og kvindelige indvandrere fra vestlige lande. Mens 66 pct. af alle mandlige indvandrere fra vestlige lande var i beskæftigelse den 1. januar 2003, gjaldt dette tilsvarende for 58 pct. af de kvindelige indvandrere fra vestlige lande.

Tilsvarende var erhvervsfrekvensen blandt 16-64-årige mænd fra ikke-vestlige lande på 59 pct. pr. 1. januar 2003. Samtidig stod 44 pct. af alle kvinder med indvandrerbaggrund fra ikke-vestlige lande til rådighed på arbejdsmarkedet. Forskellen mellem mænds og kvinders arbejdsmarkedstilknytning er således mere markant blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande.

Arbejdsmarkedstilknytning og brancher.

Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande er beskæftiget i mange forskellige brancher. Den største andel af mændene er beskæftiget inden for forretningsservice, hotel- og restaurationsvirksomhed, detailhandel og reparationsvirksomhed (undtagen biler), jern- og metalindustri samt transportvirksomhed.

Blandt kvinder er de største grupper ansat inden for forretningsservice og sociale institutioner. Der er således en større spredning blandt mænd end blandt kvinder i forhold til, hvilken branche man er beskæftiget i.

Billedet ser noget anderledes ud blandt danskere. Den største forskel i forhold til indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande er, at 10-11 pct. af alle danske mænd er ansat inden for bygge- og anlægsvirksomhed samt jern- og metalindustri. Inden for bygge- og anlægsvirksomhed er kun 3 pct. af indvandrerne og efterkommerne fra ikke-vestlige lande beskæftiget, mens 9 pct. af alle indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande er ansat inden for jern- og metalindustri.

Blandt danske kvinder er cirka hver femte ansat inden for sociale institutioner, hvilket er en lidt større andel end blandt kvindelige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. Ligeledes er 10 pct. af de danske kvinder ansat inden for sundhedsvæsenet, hvorimod 6 pct. af kvindelige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande er ansat inden for dette område.

